

RENESANSOWY OPTYMIZM ŚWIATOPOGLĄDOWY

w pieśniach, fraszkach i psalmach
Jana Kochanowskiego

- Światem rządzi bogini losu Fortuna, która jest zmienna, stąd brak stałości i pewności w życiu człowieka, radość przeplata się ze smutkiem.
- Nad naszym życiem czuwa dobry Bóg, który stworzył piękny, uporządkowany, harmonijny świat, opiekuje się człowiekiem i hojnie obdarza łaskami, ma też władzę nad Fortuną, dlatego należy Mu ufać, bo nas zawsze uchroni przed złem.
- Człowiek może żyć szczęśliwie, jeżeli będzie posługiwał się rozumem, mądrością, co pozwoli mu zachować wewnętrzną równowagę ducha, panować nad emocjami (apatia) oraz żyć cnotliwie (uczciwie, szlachetnie) - filozofia stoicka.
- Ludzie powinni także wykorzystywać dane im życie, korzystać z chwil młodości, która szybko przemija i nigdy nie wróci, czerpać z życia przyjemności, biesiadować przy dobrym winie z przyjaciółmi, słuchając muzyki i poezji - "carpe diem" - filozofia epikurejska.
- Człowiek ma żyć dla innych, służyć wspólnej sprawie i ojczyźnie, zgodnie ze swoimi możliwościami, a jeżeli trzeba, musi walczyć i oddać życie za ojczyznę. W ten sposób zyskuje nieśmiertelność, czyli dobre imię u potomnych.
- W życiu należy zachować umiar we wszystkim, tzw. "złoty środek", nie gromadzić nadmiernie bogactw, tylko tyle, ile jest potrzebnych do godnego życia. Bogactwo czyni człowieka niewolnikiem, rodzi ciągły niepokój, nieraz odbiera mu godność.